

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-06-05

Ärendenummer IOFF-2025-00084

Handläggare

Amina-Bahja Ekman

Telefon: 031-368 20 00

E-post: amina-bahja.ekman@ioff.goteborg.se

Slutrapportering av Göteborgs Stads plan för ridsport 2020–2024

Förslag till beslut

Idrotts- och föreningsnämnden godkänner slutrapporteringen av Göteborgs Stads plan för ridsport 2020-2024 och förklarar den fullgjord, samt översänder den till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med följande förslag för utveckling av ridsporten i Göteborg:

1. Göteborg Stads strategi för exploatering ska utformas för att stödja ridsportens tillväxt och utveckling.
2. Göteborgs Stad ska utreda möjliga vägar för att integrera ridsportens behov i övergripande stadsplaneringsdokument och strategier.
3. Idrotts- och föreningsnämnden tilldelas resurser för att utreda de ekonomiska förutsättningarna för ridsporten samt för att fungera som ett stöd för föreningarna i dialogen med stadens övriga parter, genom att utgöra en samordnad väg in i stadens organisation.

Sammanfattning

Göteborgs Stads plan för ridsport 2020–2024 har haft som syfte att ange inriktning för kommunens arbete att, med stöd och insatser, skapa bäst nytta för utvecklingen av ridsportens verksamhet, anläggningar och ridvägar. Slutrapportens utgångspunkt är de övergripande mål och delmål med efterföljande indikatorer som presenterades i planen samt uppföljningen från 2022.

Sammanfattningsvis belyser slutrapporten att de hinder och utmaningar som togs upp i uppföljningsrapporten 2022 kvarstår. Det gäller främst skapandet av hållbara ridanläggningar och säkerställandet av mark och hållbarheten kring finansieringen av ridsporten och dess framtid.

Rapporten vill tydligt framhålla att de utmaningar och hinder kopplade till förverkligandet av dessa åtgärder bedöms påverka det övergripande målet;

tillgängliggörandet av ridsporten för stadens invånare och därmed öka inkludering och delaktighet.

Ridsporten är en av de största idrotterna bland unga flickor och kvinnor i Sverige och en av de få sporter där män och kvinnor, pojkar och flickor tävlar på lika villkor. Ridsporten är också en av de största idrotterna för personer med funktionsnedsättning och som verksamhet bedöms den bidra till allas rätt till en aktiv och meningsfull fritid. Ändock uppstår det strukturella utmaningar inom såväl ridföreningar och förbund som kommunal

stadsplanering och prioritering som försvårar deltagandet för särskilt prioriterade målgrupper.

Ytterligare belyser denna rapportering att trots beslutade målsättningar har stadens stadsutvecklande nämnder inte prioriterat markfrågan och därmed inte omhändertagit de konkreta förslag för utveckling eller bevarande av ridsporten som lyfts fram i dels plan och uppföljning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Uppdraget att slutrapportera Göteborgs Plan för Ridsport 2020–2024 redovisas genom en slutrapport. Slutrapporteringen i sig medför inga ekonomiska konsekvenser.

Bedömning ur ekologisk dimension

Idrotts- och föreningsförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stad har som mål att prioritera särskilda målgrupper för att öka jämlikhet, jämställdhet, demokrati och tillgänglighet. För en jämlik stad är goda uppväxtvillkor och tillgänglig och meningsfull fritid viktiga målområden. Ridsporten bedöms vara en av Sveriges största idrotter, främst för unga tjejer och personer med olika funktionsnedsättningar. Ridsporten framhålls ofta också som den idrott som är mest jämställd utifrån ett könsperspektiv då kvinnor och män tävlar på samma villkor inom idrotten. Trots att fler kvinnor utövar ridsport, är det fler män än kvinnor som når elitnivå inom vissa grenar, som hoppning. Ett utökad stöd för ridsporten, i enlighet med slutrapportens analyser och slutsatser, kan möjliggöra för fler av stadens invånare, särskilt prioriterade målgrupper, att delta. Detta anses ha en positiv påverkan på Göteborgs Stads övergripande mål med en aktiv och meningsfull fritid, som ett resultat av ökade jämlika livsvillkor och jämlik hälsa.

Samverkan

Ingen facklig samverkan har skett.

Bilagor

1. Göteborgs Stads plan för ridsport 2020–2024
2. Slutrapport av Göteborgs Stads plan för ridsport 2020–2024

Ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden ansvarar för uppföljningen av Göteborgs Stads plan för ridsport 2020–2024 som ska följas upp 2022 och slutrapporteras 2024. Övriga nämnder med ansvar för åtgärder i planen är stadsbyggnadsnämnden, stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden. Samtliga tillhörande förvaltningar har deltagit i uppföljningsarbetet. Idrotts- och föreningsnämnden ska ta ställning till att godkänna och skicka vidare slutrapporteringen till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden fick 2016-03-17 i uppdrag att ta fram en uppdaterad plan för ridsport tillsammans med dåvarande¹ byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och park- och naturnämnden. Planen antogs i kommunfullmäktige 2019-12-10. Det övergripande målet med planen är att ridsporten ska vara tillgänglig för stadens invånare så att fler barn och ungdomar ges möjlighet att testa på och välja ridning som fritids- och idrottsaktivitet. Planen ska ge inriktning till hur kommunens arbete, stöd och insatser skapar bäst nytta för utvecklingen av ridsportens verksamhet, anläggningar och ridvägar. Planen utgår från ridverksamhet som drivs i ideell föreningsform med eller utan ridskola.

Beredning av ärendet

Idrotts- och föreningsförvaltningen har ansvarat för uppdraget att slutrapportera Göteborgs Plan för Ridsport 2020 - 2024. Uppdraget har skett i samverkan stadsbyggnadsförvaltningen, stadsfastighetsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen och exploateringsförvaltningen. Respektive förvaltning har bidragit med information och data till slutrapporteringen som avser att belysa de målkonflikter och eventuella ställningstaganden och beslut som behövdes beaktas för att nå målen i planen. Data har också samlats in från ridföreningar i Göteborg och från Göteborg- och Bohusläns Ridsportförbund.

Rapportens innehåll

Slutrapportens utgångspunkt är de övergripandemål, delmål och åtgärder som presenteras i planen. Planen för ridsport har ett övergripande mål och tre delmål med ytterligare indikatorer, eller förhållningssätt, för uppfyllelse. Indikatorer med startläge och utvecklingsriktning har kopplats till målen för att möjliggöra uppföljning.

Övergripande mål: Ridsporten ska vara tillgänglig för stadens invånare så att fler barn och ungdomar ges möjlighet att testa på och välja ridning som fritids- och idrottsaktivitet.

Det är tre perspektiv som skall genomsyra planens förutsättningar; folkhälsa, jämställdhet och jämlikhet. Utifrån detta är följande 'förhållningssätt' uppsatta för att nå det övergripande målet:

- *Se ridanläggningar som en resurs för verksamheter både inom och utanför stadens regi.*

¹ Sedan 2 januari 2023 har Göteborg Stad en ny organisation inom stadsutvecklingsområdet. Vid årsskiftet 2022/2023 trädde stadsbyggnadsnämnden, stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden i kraft.

- *Prioritera nya anläggningar i socioekonomiskt svaga områden för ökad kapacitet.*
- *Ridvägar prioriteras i anslutning till anläggningar i socioekonomiskt svaga områden.*
-

För att kunna förverkliga de tre ovannämnda förutsättningarna och därmed uppnå det övergripande målet har det ekonomiska stödet ökat till 12 aktivitetsbidragsgodkända föreningar som erbjuder gratis aktiviteter till barn och unga utan krav på medlemskap, med särskilt fokus på aktiviteter under lov, i idrottssvaga områden och för prioriterade målgrupper. Sedan 2020 har 5 av de 12² aktivitetsbidragsgodkända ridföreningarna i Göteborg erbjudit gratis lovaktiviteter som prova på ridning, stallaktiviteter och kapphästridning. Totalt uppgår bidragen från idrotts och-föreningsnämnden i detta sammanhang till 371 840 kr.

Sammanställningen i rapporten visar på en marginell skillnad gällande ökningen av det totala medlemsantalet i kategorin 7–25 år. Det går också att utläsa att avgiften för ridskola har ökat för nästan alla ridföreningar i Göteborg. Indikatorernas utgångspunkt³ visade ett genomsnittligt pris för en ridlektion på 179 kr. Genomsnittspriset för en ridlektion på 45 min för en junior är numera mellan 250–290 kr en gång i veckan per person. Detta innebär en årsavgift på ca 12 000 / 13 920 kr. Undantaget för prisökning är Storås och Bulycke, där det fortsatt kostar 180 kr för en junior att rida i 45 min.

I dagsläget är det också en utmaning att hitta rätt ingångar för integration och mångfald inom ridsporten då det är väldigt få invånare med utländsk bakgrund som är aktiva inom idrotten. Utifrån ett jämlikhetsperspektiv speglar detta stadens vidare utmaningar med segregation och ojämlikhet då omständigheterna och förutsättningarna för ridsporten påverkar olika gruppers tillgång till en meningsfull fritid och jämlik hälsa.

Delmål 1: Säkerställa mark för ridsporten

I Göteborgs Stads plan för Ridsport 2020–2024 fastställs säkerställandet av mark för ridsporten vara en förutsättning för övriga åtgärder och därför sattes samtliga indikatorer på delmål 1 på en ökning. Göteborgs Stad har trots uppsatta mål fortsatta stora utmaningar när det gäller att säkerställa mark för ridsporten. En av de största faktorerna bedöms vara konkurrensen om marken.

Idrotts- och föreningsnämnden har sedan uppföljningen 2022 fortsatt utreda behov och förutsättningar för att kunna bygga en kommunal ridanläggning. Dock har byggandet av en kommunal anläggning inte kunnat genomföras då hästhållningen och ridsporten i Göteborg konkurrerar med det offentliga övergripande stadsutvecklingsprojekt, exempelvis skapandet av nya bostadsområden men också markanvändningens generella ändamål. Både ridanläggningar och bostäder kräver stora markytor och i områden där marken är begränsad kan det uppstå konkurrens om tillgänglig mark.

² Föreningar som erbjudit gratis prova-på aktivitet under lov och därmed erhållit ekonomiskt stöd från Göteborg Stad är Långeberga Ridklubb, Storås Ridklubb, Göteborgs Fältrittklubb, Torslanda Ridklubb och Bulycke Ridklubb.

³ Planens indikatorer är grundade i en enkät från 2017 där 18 ridföreningar deltog.

Delmål 2: Skapa förutsättningar för hållbara, tillgängliga ändamålsenliga ridanläggningar

Uppföljningen från 2022 belyste att det finns stora investerings- och underhållsbehov på ridanläggningarna men att föreningarna inte har tillräckligt med ekonomiska resurser för att kunna ta sig an nödvändiga renoveringar. Denna slutrapportering bedömer att skapandet av hållbara och ändamålsenliga ridanläggningar är en fortsatt utmaning. För att stötta föreningarna i detta har idrotts- och föreningsnämnden beslutat om över 27 mkr i drifts- och investeringsbidrag under 2023–2024. Detta har inneburit en stor satsning som omfattat 9 av stadens 12 aktivitetsbidragsgodkända föreningar samt ytterligare två föreningar med ridverksamhet.

Gemensamt för samtliga föreningar som ansökte om investerings- och driftsbidrag under planens tidsram är att det finns en stor oro för kommande prishöjningar av drift och hästhållning som foder, veterinärkostnader, underlag till paddockar och liknande. Dessa höjningar beräknas fortgå även framöver. Ett resultat av detta är att idrotts- och föreningsnämnden under 2024 gjort en omfördelning från drift-, aktivitets- och anläggningsbidragen till särskilda utlysningar för ridsporten på 11 125 000 kr. För Askim Fältrittklubb, Bulycke Ryttarförening och Clarebergs Ridklubb bedöms bidraget vara helt avgörande för att kunna driva verksamhet vidare.

Enligt de beräkningar som gjordes 2022 uppskattades kapitaltjänstkostnaderna till cirka 6 Mkr per år vilket då innebar att de 3 Mkr som avsattes i idrotts- och föreningsnämnden inte räckte. För att bättre kunna möta ridföreningarnas kostnader för anläggning, omfattning och intäktsbortfall har det i dagsläget i idrotts- och föreningsnämnden beslutats om att höja driftsbidraget till ridföreningarna för 2025, från 3,8 Mkr till 10,5 Mkr.

I plan för ridsport fick stadsfastighetsnämnden 100 Mkr för att ta ett ökat ansvar för investeringar och underhåll i de ridanläggningar som staden äger. Enligt planen skulle investeringarna ge ränte- och kapitaltjänstkostnader som enligt stadens investeringsmodell ska påföras hyran. Under uppföljningen uppdagades det dock att föreningarna inte kan betala mer än nuvarande hyresnivåer och därmed inte kan fortsätta verksamheterna utan bidrag som kompenserar för hyreshöjningarna. 2022 fick idrotts- och föreningsnämnden ett ökat anslag, med en succesiv ökning under åren 2022–2024, för att kompensera för höjda hyror och för investering.

I dagsläget är majoriteten av ridanläggningarna i Göteborg geografiskt koncentrerade till områden med goda ekonomiska förutsättningar. Det är enbart ett fåtal av stadens ridanläggningar som är belägna i Göteborgs Stads prioriterade stadsdelsområden, det vill säga stadsdelar som präglas av socioekonomiska utmaningar. Även om dessa områden allt som oftast präglas av stora gröna ytor är det alltså väldigt få ridföreningar belägna där. En förutsättning för att nå planens övergripande mål med ökad tillgänglighet är att prioritera byggandet av ridanläggningar i socioekonomiskt utsatta områden samt att ridvägarna i anslutning till eventuella anläggningar i socioekonomiskt utsatta områden prioriteras.

Delmål 3: Samverkansformer

När planen antogs fattades beslut om att tillsätta en styr- och arbetsgrupp under genomförandet. Syftet med den interna arbetsgruppen var att koppla samman planen och identifiera andra uppdrag och nätverk som berör ridsporten och utse representanter till

nätverken. Syftet var även att fungera som referensgrupp, underlätta myndighetskontakter för ridsporten samt att skapa en bred samverkan med andra aktörer.

Det har dock varit en stor utmaning för representanterna i den tillsatta ridsportsgruppen, att avsätta tid för frågorna samt att få stöd och kompetens från andra enheter inom Göteborgs Stad. Det var tydligt i uppföljningen från 2022 att de kommunala processerna tar tid och att det ofta saknas tydlig ansvarsfördelning och styrning för de gemensamma frågorna. Avsaknaden av en tydligare styrning har dessvärre inneburit att det varit en utmaning för ridsporten att få sina behov och önskemål tillgodosedda i den övergripande stadsplaneringen, framför allt i Göteborgs Stads exploateringsstrategi.

Förvaltningens bedömning

Idrotts- och föreningsförvaltningen bedömer att ridsportens behov, inom ramen för stadsplaneringen, bör integreras i stadens övergripande planeringsdokument och strategier. En möjlig väg är att ta fram målnyckeltal inom ramen för Göteborgs Stads riktlinje för styrande nyckeltal. Det bör också genomföras en systematisk kartläggning av befintliga och potentiella ridsportsanläggningar inom stadens gränser, samt en strategisk reservering av specifika markområden för ridsportsanläggningar i både nya och befintliga stadsdelar. Vidare bör det säkerställas att dessa områden är lättillgängliga genom välutvecklade kommunikationsmöjligheter, inklusive kollektivtrafik och vägnät.

Stadens exploateringsstrategi bör utformas för att stödja ridsportens tillväxt och utveckling. Detta kan uppnås genom att erbjuda långsiktiga arrenden och förmånliga villkor för ridsportföreningar som önskar etablera eller expandera sina anläggningar. Det är också av yttersta vikt att underlätta för föreningar att få tillgång till mark genom transparenta, ändamålsenliga och effektiva processer.

De ekonomiska förutsättningarna för ridsporten inom staden behöver fortsätta utredas. Idrotts och föreningsförvaltningen bör tillsammans med ridsportens organisationer utreda förutsättningar för fortsatt långsiktig bärighet för ridföreningar i staden. Exempelvis kan mer samverkan mellan föreningar och verksamheter skapa stabilare förutsättningar. Inom ramen för detta kan också möjliga vägar för kommunal drift likt andra idrottsanläggningar utredas. Partnerskap med privata aktörer och sponsorer bör övervägas för att öka finansieringsmöjligheterna för ridsporten. Idrotts- och föreningsnämnden bör också se över föreningsbidragen för ridsporten för att skapa en större förutsägbarhet för föreningarna. Inom ramen för att bidra till en mer hållbar situation för ridsporten bör resurser, ekonomiska såväl som personella, tillsättas för att vara ett stöd för föreningarna i dialogen med stadens övriga parter, en ”en väg in i staden” för föreningarna.

Genom att implementera ovanstående som riktade uppdrag till berörda nämnder kan Göteborg stad skapa bättre förutsättningar för ridsporten och därmed bidra till dess långsiktiga framgång och hållbarhet.

Johan Sävhave

Karin Lackéus

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Föreningsstöd